

Bijlage: Programma van Eisen

Prijsvraag effectmeting kansrijke interventies basisvaardigheden – herziene ronde 2026

1.1 Eisen waar de interventie minimaal aan moet voldoen

Geelgemarkeerd zijn de eisen die alleen gelden voor perceel 1, taal/Nederlands, en perceel 2 rekenen/wiskunde.

Groengemarkeerd zijn de eisen die alleen gelden voor perceel 3, digitale geletterdheid en/of burgerschap.

Eisen waar de interventie minimaal aan moet voldoen:

A

1. De interventie is gericht op het funderend onderwijs. Het primair onderwijs (po) is inclusief voor- en vroegschoolse educatie (vve) en speciaal (basis)onderwijs (s(b)o). Het voortgezet onderwijs (vo) is inclusief voortgezet speciaal onderwijs (vso).
2. De interventie is in eerste instantie gericht op de bevordering van één of meerdere basisvaardigheden: taal/Nederlands, rekenen/wiskunde, digitale geletterdheid of burgerschap. Elke inschrijving kan maar op één perceel ingediend worden. Indieners maken zelf de keuze welk perceel het best passend is.
3. De interventie is gericht op de leerling, de onderwijsprofessionals, ouders of de onderwijsomgeving.
4. Door de inschrijver wordt naast de interventie ook een implementatieteam geleverd^[1].
5. Indien de interventie door de eigen leerkracht wordt uitgevoerd, dient deze schoolbreed of klassikaal uitvoerbaar te zijn en geen individuele begeleiding te vragen. Indien de interventie door een externe kracht, zoals het implementatieteam, aangeboden wordt, is dit wel toegestaan. Dit heeft als doel de belasting van leerkrachten en/of andere professionals in de school beperkt te houden, met het oog op de werkdruk.

B

6. De interventie is praktisch uitvoerbaar, planmatig en doelgericht.
7. De aanpak is afgebakend in tijd, met een omschreven tijdsduur en frequentie. De interventie kan binnen één schooljaar worden uitgevoerd.
8. De interventie is reeds ontwikkeld en in het geheel toegepast in de onderwijspraktijk, in Nederland of in het buitenland.
9. De doelgroep, inclusie- en exclusiecriteria zijn vastgelegd.
10. De uitvoering van de interventie is geprotocolleerd voor de beoogde doelgroep, waarmee eenduidigheid in de uitvoering van de interventie is gewaarborgd.
11. De interventie moet zodanig zijn vormgegeven dat deze geëvalueerd kan worden door middel van een experimentele opzet met een interventie- en een controlegroep met aselecte toewijzing, een zogeheten Randomised Controlled Trial (RCT)^[2].

Z.o.z. voor vervolg

C Voor perceel 1 Taal/Nederlands en 2 Rekenen/wiskunde

12. De interventie is gebaseerd op bestaande wetenschappelijke kennis en theorieën.

13. Er is inzicht vanuit kwalitatief onderzoek (zoals een ontwerpstudie) in de werkzame mechanismen van de interventie als geheel. Ook is er aantoonbaar evidentie die erop wijst dat de interventie als geheel bijdraagt aan het bevorderen van één of meerdere van de vier basisvaardigheden.

14. Data uit eerder kwantitatief onderzoek naar, of een pilot van, de interventie als geheel onderbouwen dat de interventie kan bijdragen aan het bevorderen van de basisvaardigheid of basisvaardigheden waar deze op is gericht.

Als de desbetreffende interventie wordt toegepast en geëvalueerd in een andere context, een andere vorm, een aangepast model of bij een andere doelgroep, dient te worden onderbouwd waarom de evidentie nog geldt voor de aangepaste vorm. De volgende aanpassingen zijn bijvoorbeeld denkbaar:

- Er is evidentie voor de interventie in het buitenland, maar nog niet in de Nederlandse context;
- De interventie wordt zodanig aangepast dat deze door docenten of onderwijsassistenten kan worden begeleid;
- De interventie wordt bij een andere doelgroep toegepast;
- Er wordt een meer kosteneffectieve versie van de interventie toegepast en geëvalueerd.

C Voor perceel 3 Digitale geletterdheid en/of burgerschap

12. De interventie is gebaseerd op bestaande wetenschappelijke kennis en theorieën.

13. Er is aantoonbare evidentie vanuit kwalitatief en/of kwantitatief onderzoek (zoals een ontwerpstudie of pilot) voor de werkzame mechanismen van de interventie als geheel.

Als de desbetreffende interventie wordt toegepast en geëvalueerd in een andere context, een andere vorm, een aangepast model of bij een andere doelgroep, dient te worden onderbouwd waarom de evidentie nog geldt voor de aangepaste vorm. De volgende aanpassingen zijn bijvoorbeeld denkbaar:

- Er is evidentie voor de interventie in het buitenland, maar nog niet in de Nederlandse context;
- De interventie wordt zodanig aangepast dat deze door docenten of onderwijsassistenten kan worden begeleid;
- De interventie wordt bij een andere doelgroep toegepast;
- Er wordt een meer kosteneffectieve versie van de interventie toegepast en geëvalueerd.

^[1] Het Implementatieteam is verantwoordelijk voor de Implementatie van de Interventie op scholen en de kwaliteit van de uitvoering van de Interventie op scholen. Daarnaast is het Implementatieteam, samen met de Onderzoekers, verantwoordelijk voor de werving van scholen. Dit vergt een goede voorbereiding: samen met de scholen vertaalt het Implementatieteam de Interventie naar de praktijk van de school. Tegelijkertijd bewaakt het Implementatieteam de vergelijkbaarheid van de Interventies tussen de verschillende scholen.

^[2] Door het gebruik van een RCT-onderzoeksdesign wordt getracht een relatie tussen een interventie en een effect aan te tonen. Een RCT kenmerkt zich door manipulatie van de onafhankelijke variabele (een interventiegroep, waarbij de interventie wordt toegepast), en een controlegroep, waarbij de interventie niet wordt toegepast. Daarnaast is er sprake van aselecte toewijzing, de scholen kunnen dus niet zelf kiezen of zij deelnemen aan de interventie of onderdeel zijn van de controlegroep. De invloed van eventuele andere variabelen die van invloed kunnen zijn op het effect (gedacht kan worden aan verschillen tussen scholen in aantal bijeenkomsten of kwaliteit van de uitvoering) dient te kunnen worden gecontroleerd en randomisering (aselecte toewijzing van leerlingen/groepen/scholen aan de interventie- of de controlegroep) moet mogelijk zijn.